

**Szczypiorno
i obóz internowanych legionistów
w wybranych materiałach
polskich i zagranicznych
bibliotek cyfrowych**

Jan Wasilkowski

Gimnazjum nr 7 im. Marii Konopnickiej w Kaliszu

Nauczyciel Wioletta Janiszewska

Gimnazjum nr 7 im. Marii Konopnickiej w Kaliszu

Nr. 349.

PRENUMERATA:

Abonament roczny we Lwowie 120 K, z 3-ma dost. do domu 4 K; za prowincję za oba wyd. 21-ras. przesyłką nocy. 4 K, kwart. 12 K. Cena pojedynczego numeru we Lwowie:

10 halerzy,

za prowincję:

12 halerzy.

KURJER

Redakcja przy ulicy Czerwonej L. 51. Administracja otwarta codziennie od godziny 6-ej rano do godziny 6-tej wieczorem. Telegramów: —

Nakładem Spółki wydawniczej „Kurjera Lwowskiego”

Los internowanych Legionistów.

(Korespondencja „Kurjera Lwowskiego”)

Warszawa, 24. lipca.

Jak wiadomo — internowano legionistów, którzy nie złożyli przysięgi w miejscowości **Szczyplórn** pod Kaliszem.

Los tych żołnierzy interesuje żywo społeczeństwo polskie. A los to — jak słychać — ciężki.

Ten stan rzeczy zmusił komisję do spraw jeńców przy Departamencie politycznym Rady Stanu do zajęcia się losem tych żołnierzy polskich.

Dziś odbyło się specjalne posiedzenie komisji, na którym obecni byli oprócz członków komisji pp. Wołech hr. Rostworowski, Ludwik Oórski, ks. Szłobryn, oraz przedstawiciele Rady głównej opiekuńczej, Fustachy ks. Sapieha i p. St. Stanisławski.

Uchwalono podjąć energiczną akcję w kierunku rozciągnięcia opieki nad internowanymi w **Szczyplórn** legionistami.

Rado Regencyjna!

**Żołnierze polscy uwięzieni są
w obozie jeńców!**

Jakże przystąpić do budowy armii, a dopuścić do krzywdy tych, co pierwsi na czyn zbrojny się wazyli. Jak tworzyć wojsko, gdy marnują się jedynie zdolni i uprawieni do stworzenia dlań kadrów.

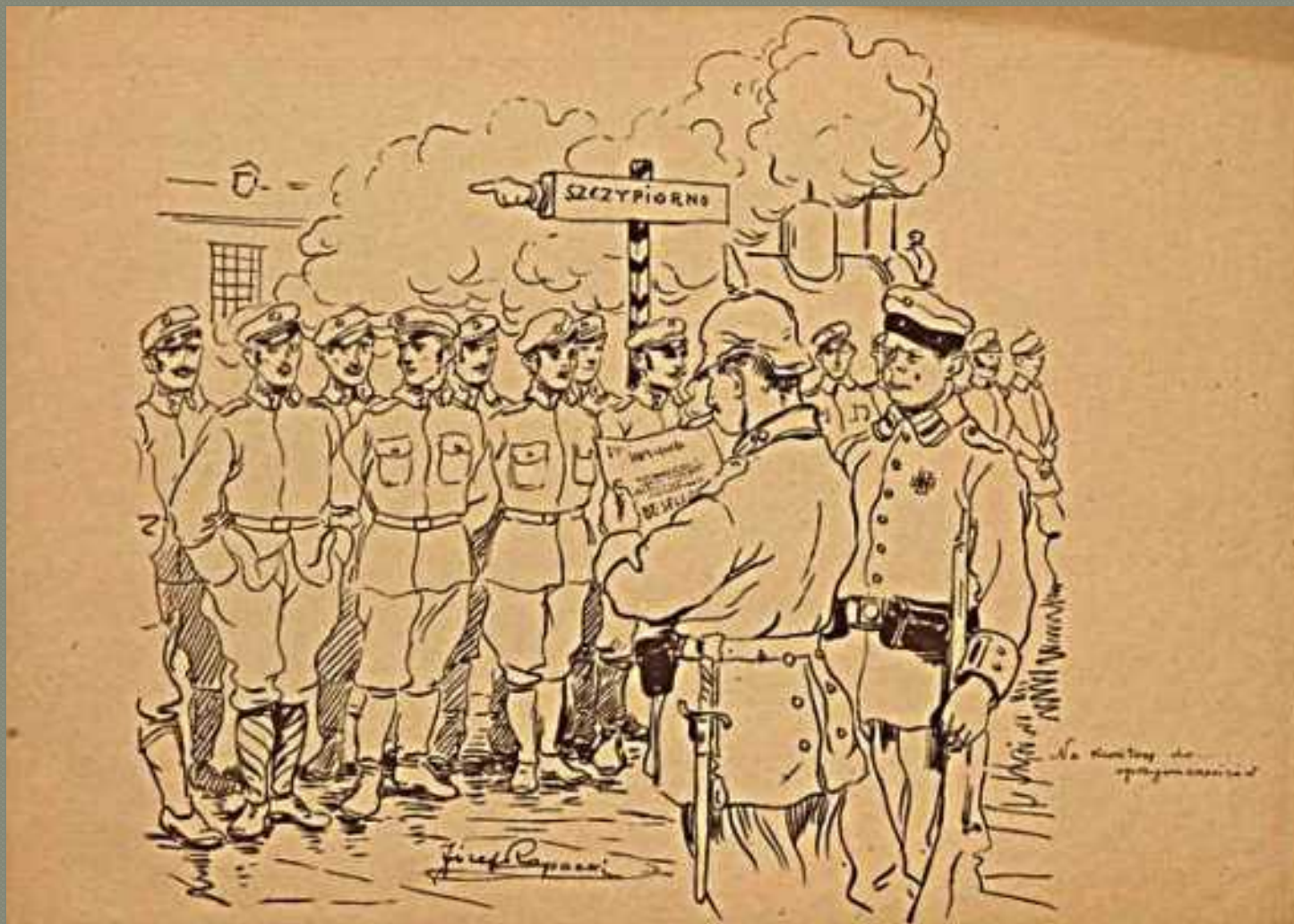
Naród domaga się uwolnienia Legionistów ze Szczypiorna, Benjaminowa, Hawelberga. Domaga się umożliwienia w ten sposób kolegom ich z Galicji powrotu do szeregów!

**Żąda zwolnienia wodza ich
Piłsudskiego!**

Wtedy tylko możliwym będzie stworzyć samodzielne wojsko polskie.

Naród czeka na pierwszy twój czyn—Rado Regencyjna!

Apel do Rady Regencyjnej o podjęcie działań w sprawie uwolnienia Józefa Piłsudskiego i legionistów internowanych w Szczypiornie, Beniaminowie i Hawelbergu , 1917

Na kwaterę do sprzymierzeńców, plansza 18 z teki *Pro Memoria. Prusak w Polsce (1915-1918)*. 20 autolitografij Józefa Rapackiego.

74

5

Oświadczenie.

Stronnictwa, reprezentujące wszystkie czynniki demokratyczne i ludowe w społeczeństwie polskim, stwierdzają publicznie, że w dniu 9 grudnia urzędnicy policji pruskiej rzucili się przy pomocy żołnierzy na spokojną manifestację młodzieży akademickiej, bijąc i raniąc nieraz niebezpiecznie szereg osób, zwłaszcza zaś kobiety.

Stronnictwa piętnują jaknajostrzej ten akt niesłychanego gwałtu i brutalności, akt, który zaprzecza wszelkim reklamacjom o niepodległości Polski i zasługuje w zupełności na ujawnienie go przed forum opinii europejskiej.

Stronnictwa podzielają szlachetny zapał młodzieży, pragnącej czynem poprzeć żądanie uwolnienia gnębionych więźniów Szczypiorna i Benjaminowa, i wyzyskają znajdujące się w ich rękach środki, by żądania te urzeczywistnić.

**POLSKA PARTJA SÓGJALISTYCZNA.
POLSKIE STRONNICTWO LUDOWE.
STRONNICTWO NIEZAWISŁÓCI NARODOWEJ.
ZJEDNOCZENIE STRONNICTW DEMOKRATOCZNY CH.**

Warszawa, 12 grudnia 1917.

Oświadczenie.
Warszawa, 12 grudnia 1917.

Nr. 18.

Lwów, Piątek dnia 11. Stycznia 1918.

Roł XXXVI.

PRENUMERATA:

Prezycie we Lwowie
1 K. a 3-raz. dost. do
domu 1 K. na prow. 11
zaobawyl. al-raz prow.
10 K. a 1 K. kwart. 15 K.
Cena polczyonowego
numera we Lwowie:

12 halerzy,

na prowincji:

14 halerzy.

KURJER LWOWSKI

WYDANIE WIECZORNE

CENY OGŁOSZEŃ:

Ogłoszenia za 1 wiersz
drzem pionem (ger-
mani) lub jego równa 50
halerzy. — „Niedzielnik”
i „Neurologia” za wiersz
pół. 1 kor. — „Kamoli-
stwy” i wiadomości pry-
watne po kromce za
wiersz pół. 2 kor. —
Drobne ogłoszenia po 10
hal od wyraża sważyte
dniem a po 20 hal.
każdy dzień.

Redakcja przy ulicy Chałubińskiego 1 21. Administracja przy ulicy Chałubińskiego 1 25. — Redaktor przyjmuje codziennie między godziną 1—4. Biuro Administracji
i kwatera codziennie od godziny 6-ej rano do godziny 6-ej wieczór. — Dyrektor wydawnictwa przyjmuje skargi między 11 a 12 w kancelarji dyrektorskiej. — Adres dla
inzygnantów: „Kurjer”, Lwów. — Odpisów nie zwraca się. — Telefon redakcyjny 468.

Zakładem Spółki wydawniczej „Kurjera Lwowskiego”.

Redaktor naczelny: Bolesław Wysławski.

W sprawie tr.

zwolnionych gion

(Interpretacja postaw
rządowych)

II. Sprawy swie-
żosnkowskiego pr-
sobnej interpelacji.
Ze spokojem i z oc-
stoserdzającymi s-
zaświatowości pols-
alcom z posród pra-
odństwa sil najwy-
ey zazwyczaj do-
pięknieszce obietnc-
zowal tak brutaln-
Dowództwo L-

swobody narodu i
względną w two-
wzięto na swoda c-
nie przysięgi co p-
wie zniszczenie i
bstaie czy dawo-
dzą i wola c. i k. r-

Gen. Deseler w-
tacza wzgląd na i-
i austro-węgierskie
władziom rządu je-
k. rząd ustawał ko-
pleczeni swych in-
że w gen.-gub. lub
w stacjach zbornych
niezaprzysiężonych
— odstawił do

Warunki egzy-
korysimo, dafeko
obozach dla jeńców
schwie oborem kw-
dynia na krótki po-
kalskiego Komitet
del społeczeństwa
znocne na lato war-
zachowanie się do
moralne ułobwly s-
sie wzięcnie pom-
Internowani leg-
ty honor zaintereso-
ty jaknajwyżej.

KO

13

Drukowane jako rękopis, wysłane do redakcji pism i do oddziałów prowincjonalnych Towarzystw Opieki nad Legionistami.

Okolo czterech tysięcy polskich żołnierzy znajduje się już w obozie jęńców w Szczypiornie pod Kaliszem. Dalsze transporty napływają. Niewiadomo jaki los przeznaczają im czynniki niemieckie. Brak komunikatów oficjalnych w najwyższym stopniu drażni opinię. To, co nam dotychczas wiadomo, daje obraz ponury.

Pozostawiając naszym kolonom politycznym ochronę praw ludzkich pobitego żołnierza i rokowania w tym względzie z czynnikami niemieckimi, my jako organizacje humanitarne, powołane do moralnej i materialnej pomocy żołnierzowi polskiemu, odwołujemy się do wszystkich obywateli Polski o pomoc i ratunek dla tysięcy dzieci narodu, którym dzieje się krzywda.

W imieniu żołnierzy naszych wzywamy "wszystkie kółka, grupy i warstwy społeczeństwa do wielkiej, szerokiej pracy nad gromadzeniem środków pomocy.

Pomoc ta jest natychywie nagląca, a swoim zakresem musi odpowiadać ogromowi potrzeb.

Odwołujemy się do wszystkich ludzi dobrej woli i polskiego serca. Nie dajmy marnąć i gnąć tysięcy naszej najmłodszej młodzieży! Stańmy do czynu, współmy się w jedną rodzinę z tysiącami matek i ojców, którzy w obozie jęńców mają swoich synów!

Wzywamy do planowego czynu wszystkie istniejące na prowincji kółka dla pomocy żołnierzom.

Wzywamy ziemian i właścicieli z pow. Kalisz z pomocą w środkach spożywczych.

Wzywamy przedewszystkiem patriotyczną Warszawę, jej wszelkie organizacje humanitarne i wszystkich poszczególnych obywateli o doradczą, matczyńską pomoc.

Organizacje nasze nie mogą podołać temu olbrzymiemu zadaniu. Odwołujemy się o czynny udział w naszych pracach do wszystkich ludzi dobrej woli, o radę i inicjatywę w obmyśleniu środków pomocy, o składki pieniężne, o dary w naturze.

Pamiętajmy, że pomoc ta potrzebna jest dla tysięcy! Że jest ona konieczną i natychywie osiągnięta!

Koło opieki nad legionistami i ich rodzinami
Waposa 47

Komisja Organizacyjna Przyjaciół Żołnierza polskiego
Waposa 47

Wydział opieki nad legionistami inwalidami
Marszałkowska 34

Liga Kobiet P. W.
Krusza 16

Warszawa 24 Lipca 1917 r.

Apel o pomoc materialną dla legionistów więzionych w Szczypiornie ; nadpis: "Drukowane jako rękopis, wysłano do redakcji pism i do oddziałów prowincjonalnych Towarzystw Opieki nad Legionistami,, Warszawa 1917

Adressverzeichnis
Die Adressen der Mitglieder des Vereins sind in diesem Verzeichnis zusammengestellt. Die Mitglieder sind in alphabetischer Reihenfolge angeordnet. Die Adressen sind vollständig angegeben. Die Mitglieder sind in drei Klassen eingeteilt: Ehrenmitglieder, Mitglieder und Förderer. Die Adressen sind in drei Spalten angeordnet: Name, Adresse und Telefon.

PE

64. Jahrgang.

Die Hebertwindung (Teleg.)

Son erasster p
P re s a g e n t u r :

Die Einziehung
dung in der politiseh
stehende Krise in
beeinflusst. Derjenige
Ablegung des Eides
Regentschaftsrat gar
S e g h y p i o r n o t
näre richteten eine
schaftsrat. In Bet
des Regentschaftsrat
von den Intermediat
sich ein bedeutender
ten Regiments zur
rentierten Regiments
werden M a s i h r e
v e r t h e i l i c h e
schrifte. Ein Ge
brigadiers Stoja o
werden, Gesetze um
auf dienstlichem Weg
der Krise haben die
Politiker, sowie die
Behörden und des S

Verleger: Hermann
Vogel & Co., Druck-
verlag, Wien, Dorotheergasse 11.
—
Verlag: Hermann
Vogel & Co., Druck-
verlag, Wien, Dorotheergasse 11.
—
Verlag: Hermann
Vogel & Co., Druck-
verlag, Wien, Dorotheergasse 11.

Morgenblatt.

Reichspost.

Unabhängiges Tagblatt für das christliche Volk Oesterreich-Ungarns.

Bezugspreise
in Schilling und Kreuzern
für Wien
Semestral K. 6.—
vierteljährlich 4.—
monatlich 1.—
für Oesterreich-Ungarn
bei Nichtannahme durch
Postamt
Semestral K. 8.—
vierteljährlich 5.—
monatlich 1.—
für die übrigen Provinzen
Semestral K. 9.—
vierteljährlich 6.—
monatlich 1.—
für Italien
Semestral K. 12.—
vierteljährlich 8.—
monatlich 2.—
für die Schweiz
Semestral K. 12.—
vierteljährlich 8.—
monatlich 2.—
für die Türkei
Semestral K. 12.—
vierteljährlich 8.—
monatlich 2.—
für die anderen Länder
Semestral K. 12.—
vierteljährlich 8.—
monatlich 2.—

Nr. 552

Wien, Donnerstag, den 29. November 1917

XXIV. Jahrgang

Das

Sie der „Dylen“
folgende Darjam
hochschichtliche Schul-
unterricht — Ein-
marsch, Finanz- —
wirtschaft — Wien
aber die „Dylen“
Ehemalige „Dylen“
mehr in Betracht.

Die Krise

von ersten
Sachlagen:
Die Einsetzung
Wendung in der bo-
Drit bestellende Sri-
beeinflusst. Derjenige
zeit die Ablegung be-
bereit, sich dem Stage
Die im „Dylen“
nähe rücken eine
Kraftsart. Im Sinne
Regentthrones
Unternehmen Schick
bedeutender Teil be-
nähe zur „Dylen“
Regionäre ist aus
ten „Dylen“
machte die „Dylen“
Beweis dessen ist ei-
on die „Dylen“
Kraft um die „Dylen“

Głos Śląski

Telefon Nr. 1400

Telefon Nr. 1400

Gazeta polska dla ludu polsko-katolickiego.

„Głos Śląski” wychodzi w dwóch numerach tygodniowo: w poniedziałek i w czwartek. Cena 120 mk. z wyjątkiem do dnia 150 mk. Opiewanie 30 mk. od 150-mego numeru pociąg. Przy wysyłkach i zmianach adresów proszę o przeliczenie.

Naprzód z Bogiem!
Za ojczyzną sprawę!

Redakcja i Administracja znajdują się w Gliwicach przy ulicy Włocławskiej, Włocławski nr. 11.

„GŁOS ŚLĄSKI”
wydawaną na polecenie Zarządu Powiatowego w Gliwicach.

Za każdy numer pobierana jest opłata pocztowa w kwocie 120 mk. w całości do dnia 150 mk.

Każdy abonent „Głosu Śl.” jest obowiązany na wypadek braku wkładki miesięcznej do 300 mk. z 14 wypadek braku przy zmianie i wstrzymaniu przed dniem 150. Jeżeli wypadek większy przepisaną kwotę i był może odwoływać przed wyjątkiem abonamentu i jeżeli otrzymał w tym trybie od dnia wypadu. Abonament musi być do 5. każdego miesiąca a przy kwartalnym abonentem do 5. pierwszego miesiąca kwartału następnego. Wypadek musi być w przeciągu 24 godzin zameldowany. — Na przeliczenie obywateli wojny abonentem do się musi i nie błądzi.

Rok XV.

Gliwice, sobota dnia 18-go sierpnia 1917.

Nr. 99

— W sprawie zaprzysiężenia legionów pisze „Głos” warszawski: Wśród legionistów, internowanych w obozie w Szczyplornie, zaczynają brać górę żywioły rozważniejsze, które widzą, że padły ofiarą nieprzebiegającej w środkach agitacji. Starsi zwłaszcza żołnierze, którzy przebyli kampanie legionowe i dzielnie pełnili swą służbę na froncie, czy w garnizonach, obecnie zdają sobie sprawę, że postąpili lekkomyślnie, odmawiając złożenia przysięgi, której formuła przez całą Radę Stanu została przyjęta i aż do chwili naznaczenia terminu przysięgi z żadnej strony nie była atakowana. Wedle informacji z międzynarodowych sfer nie będą stawiane przeszkody dodatkowemu zgłaszaniu się do przysięgi; władze wojskowe gotowe są podobno przydzielić do oddziałów tych, którzy, poznawszy swój błąd — przysięgę złożą.

Goniec

DZIENNIK POLITYCZNY

Cena prenumeraty: miesięcznie 1 zł. 50 centów, za półrocznie 8 zł. 50 centów, za rok 16 zł. 50 centów. Cena pojedynczego numeru 10 centów.

Redaktor lub jego zastępca przysięga, że nie zamierza podać żadnych wiadomości, które mogłyby być szkodliwymi dla państwa, bez zgody władz państwowych.

O ofiarny
 W stolicy
 miast, który p
 tych legjonist
 nie przysięgi
 obozie dla je
 Sądziły, że
 chowy, które
 dell szarego
 odnowię, mo
 dlatego też
 - Górcu C
 ternowanyc

Sprawa Szczypiorny.

Pod powyższym tytułem pisze „Deutsche Warschauer Ztg.” co następuje:

„Jak wiadomo, pomieszczeni w Szczypiornie legionieści, odmawiający przysięgi, opierali się początkowo przyzywaniu numerów, a nawet zdzierali numery już przszyte.

szoną do zastosowania środków przymusowych.

Najpierw rozkazano internowanym pozostać w baraku w ciągu trzech godzin, oczywiście jednak żadnemu nie zabroniono wychodzić z baraku dla zniatwienia własnej potrzeby. Niektórzy korzystali z tego pozwolenia, inni jednak posunęli swą obstrukcyę tak daleko, że zanieczyfili baraki.

Dalej powstrzymano wydawanie opornym pożywienia i podarków aż do wypełnienia przez nich rozkazów śanych. Wówczas rozpoczęli strajk głodowy.

Tyle co do faktycznego stanu rzeczy.

Wszystkie inne twierdzenia, naprzykład jakoby skazano internowanych na straci świadomości, są złośliwie zmyślane.

Zresztą eporni dość wrócić do opamiętania, w obecie panuje znów spokój, dyscyplina jest przywrócona i konieczne zarządzanie numerowania jest spokojnie zmożone.

O dalszych zarzewach wśród niemieckich dowiadujemy się, że w dalszym ciągu uwalniani będą małolata i chorzy. Inne podania o uwalnianie będą szczegółowo zbadane, a dostatecznie pouważnione znaidą nadeł, jak i przeltem, uwzględnienie.

Jak wiadomo, przeprowadzenie internowanych z obozu w Szczypiornie do koszar w Łomży było już od miesiący zamierzone. Zarządzenie to przedsięwzięte jest przez władze niemieckie jedynie w tym celu, aby obozowi w Szczypiornie, mającemu służyć tylko za stację przejściową, przywrócić jego przeznaczenie pierwotne, a wyszedł nastik stojące koszary w Łomży. Pomyślanie, że zmiana powyższa nastąpiła wskutek nasiku, wywarłego na władze niemieckie, — jest zupełnie mylne.

Na uszkodzenie — pisze „Deutsche Warsch. Zeitung” — zaznaczyć należy, że nawet te złośliwe i oparte na zupełnem zmyśleniu plotki o zastosowanych w Szczypiornie środkach, nie zniewały władze niemieckie od odstąpienia od zasad, przyjętych przy uwalnianie pewnych kategorii legionistów.”

DZIENNIK POLITYCZNY **GŁOS** WYDANIE PORANNE

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: UL. SIENKIEWICZA (NOWO-SIENNA) № 4.

Reprezentacja na Łódź i okolice: biuro dzienników „Promień”, Piotrkowska 91. — 6 —

Wydawca: Władysław Górecki, ul. Siennicza 4, Warszawa.
Prezjans: Agencja Polityczna, ul. Siennicza 4, Warszawa.
Kierownik: J. Górecki, ul. Siennicza 4, Warszawa.

Redakcja: Władysław Górecki, ul. Siennicza 4, Warszawa.
Biuro: Władysław Górecki, ul. Siennicza 4, Warszawa.
Kierownik: J. Górecki, ul. Siennicza 4, Warszawa.

Redakcja: Władysław Górecki, ul. Siennicza 4, Warszawa.
Biuro: Władysław Górecki, ul. Siennicza 4, Warszawa.
Kierownik: J. Górecki, ul. Siennicza 4, Warszawa.

SKOŁA MUZYCZNA Marji Dąbrowskiej, ul. Siennicza 4, Warszawa.

Wzrost: 1,60 m. Ciężar ciała: 50 kg. Ciężar serca: 250 g. Ciężar płuc: 400 g. Ciężar wątroby: 150 g. Ciężar nerek: 100 g. Ciężar pęcherzyka żółciowego: 50 g. Ciężar pęcherzyka moczowego: 50 g. Ciężar prostaty: 20 g. Ciężar macicy: 50 g. Ciężar jajników: 20 g. Ciężar gruczołu krokowego: 20 g. Ciężar gruczołu sutkowego: 20 g. Ciężar gruczołu tarczycy: 20 g. Ciężar gruczołu przytarczniczego: 20 g. Ciężar gruczołu nadnerzowego: 20 g. Ciężar gruczołu ślinowego: 20 g. Ciężar gruczołu krokowego: 20 g. Ciężar gruczołu sutkowego: 20 g. Ciężar gruczołu tarczycy: 20 g. Ciężar gruczołu przytarczniczego: 20 g. Ciężar gruczołu nadnerzowego: 20 g. Ciężar gruczołu ślinowego: 20 g.

Wzrost: 1,60 m. Ciężar ciała: 50 kg. Ciężar serca: 250 g. Ciężar płuc: 400 g. Ciężar wątroby: 150 g. Ciężar nerek: 100 g. Ciężar pęcherzyka żółciowego: 50 g. Ciężar pęcherzyka moczowego: 50 g. Ciężar prostaty: 20 g. Ciężar macicy: 50 g. Ciężar jajników: 20 g. Ciężar gruczołu krokowego: 20 g. Ciężar gruczołu sutkowego: 20 g. Ciężar gruczołu tarczycy: 20 g. Ciężar gruczołu przytarczniczego: 20 g. Ciężar gruczołu nadnerzowego: 20 g. Ciężar gruczołu ślinowego: 20 g.

Los Legionistów Internowanych w Szczyplornie i Benjaminowie.

Komisja do spraw jeńców podaje do wiadomości, iż dzięki energicznej działalności utworzonego w Kaliszu Komitetu Opieki nad internowanymi (Tow. Wzajemnego Kredytu), zasilanego funduszami, asyguowanymi przez Tymczasową Radę Stanu, oraz płynącymi z ofiar, wyżywienie internowanych w Szczyplornie Legionistów znacznie się poprawiło. Komitet dostarcza codziennie partję żywności do obozu dla polepszenia jedzenia w kotłach oraz kilkaset bochenków chleba. Internowani posiadają własną kuchnię. Komitet pośredniczy również w dostarczaniu internowanym białizny, odzieży i paczek żywnościowych. Paczki żywnościowe i inne przesyłać można do obozu wprost, stosując się w tym względzie do przepisów obowiązujących dla jeńców wojennych. Wszelką korespondencję a dresować należy: „Stammlager Szczyplorno pod Skalmierzycami”.

Komenda Legionów delegowała do rozciągnięcia opieki nad internowanymi dwu oficerów oraz dwu lekarzy, którzy stanowią łącznik pomiędzy Komitetem a obozem.

Stan sanitarny w obozie obecnie się poprawił i naogół jest znośny. Delegat Komisji dr. Kasperowicz trzykrotnie udawał się do Szczyplorny, — raz łącznie z ks. Sapielą celem obeznania się na miejscu z warunkami pobytu internowanych oraz udzielenia Komitetowi odpowiednich informacji i instrukcji.

Co do oficerów internowanych w Benjaminowie to, jak się okazało po sprawdzeniu przez ks. Sapielę i d-ra Kasperowicza rzeczywistego stanu rzeczy na miejscu — wyżywienie ich przedstawia się naogół nieźle. Mężem zaufania Komisji jest administrator dóbr Zegrze p. Brunó Żelazowski, którego pomocy w znacznym stopniu zawdzięczać należy pomysłny względnie stan wyżywienia internowanych.

Paczki żywnościowe przesyłać można bądź wprost do obozu, bądź też składać na ręce p. Żelazowskiego. Paczki z białizną, ubraniami i t. d. najlepiej oddawać do biura Komisji (Mazowiecka 7), skąd dwa razy tygodniowo dostarczane są do obozu.

Stan sanitarny internowanych przedstawia się dobrze. Sprawa uwalniania internowanych zarówno w Szczyplornie, jak i Benjaminowie, jako związana z ogólną sytuacją polityczną, narazie napotyka jeszcze na trudności.

Komisja do spraw jeńców przyjmuje nadal ofiary w pieniądzu i w naturze.

DZIENNIK POLITYCZNY **GŁOS** WYDANIE PORANNE

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: UL. SIENKIEWICZA (NOWO-SIENNA) NR 4.

—>— Reprezentacja na Łódź i okolice: biuro dzienników „Promień”, Piotrkowska 81. —<—

Wiosna 1917 r. w Warszawie: 100 kop. miesięcznie. W Łodzi: 120 kop. miesięcznie. W Krakowie: 150 kop. miesięcznie. W Poznaniu: 180 kop. miesięcznie. W Warszawie: 100 kop. miesięcznie. W Łodzi: 120 kop. miesięcznie. W Krakowie: 150 kop. miesięcznie. W Poznaniu: 180 kop. miesięcznie.

Wiosna 1917 r. w Warszawie: 100 kop. miesięcznie. W Łodzi: 120 kop. miesięcznie. W Krakowie: 150 kop. miesięcznie. W Poznaniu: 180 kop. miesięcznie. W Warszawie: 100 kop. miesięcznie. W Łodzi: 120 kop. miesięcznie. W Krakowie: 150 kop. miesięcznie. W Poznaniu: 180 kop. miesięcznie.

Wiosna 1917 r. w Warszawie: 100 kop. miesięcznie. W Łodzi: 120 kop. miesięcznie. W Krakowie: 150 kop. miesięcznie. W Poznaniu: 180 kop. miesięcznie. W Warszawie: 100 kop. miesięcznie. W Łodzi: 120 kop. miesięcznie. W Krakowie: 150 kop. miesięcznie. W Poznaniu: 180 kop. miesięcznie.

Komisja do Spraw jeńców zawiadania, że wysłani przez nią delegaci zwiedzili obóz internowanych w Szczypiornie legionistów i złożyli odpowiednie sprawozdanie wraz z wnioskami, które za pośrednictwem T. Rady Stanu zostały przekazane władzom okupacyjnym.

Staraniem delegatów oraz miejscowego obywatelstwa utworzył się w Kaliszu Komitet Opieki nad internowanymi (adres Komitetu Tow. Wzajemnego Kredytu), w którego skład weszli najwybitniejsi obywatele Kalisza i okolic. Komitet otrzymał pozwolenie na dostarczanie żywności do obozu.

Co się tyczy przesyłania paczek żywnościowych, to należy bądź przysyłać odpowiednią kwotę na ręce Komitetu w Kaliszu z prośbą o dokonanie zakupu, bądź też przysyłać paczki pocztą wprost do obozu, stosując się w tym względzie do przepisów obowiązujących dla jeńców wojennych (paczka 5 klg. = 12-u funtom. Wszelkie inne paczki: z ubraniami, książkami i t. p. mogą być składane Komisji (Mazowiecka nr. 7), która zajmie się ich dostarczeniem na miejsce. Komisja przyjmuje również ofiary w pieniądzu.

Parę tysięcy żołnierzy i 150 oficerów wciąż jeszcze znajdują się jako jeńcy w Szczypiornie i w forcie Beniamina.

Przypominamy o tem, albowiem wydaje się, jak gdyby społeczeństwo polskie zapomniało o fakcie, który miał miejsce przed trzema miesiącami. Wydaje się, że szeroka opinja polska oddala zapomnieniu los tych kilku tysięcy ludzi, którym dzieje się ciężka krzywda.

Krzywda ich jest dawna, jest głęboka i wielostronna. Długie ich dzieje, które rozpoczęły się wraz z wielką wojną, domagają się od każdego polaka poznania i zrozumienia. Lecz nie o tym chcemy dziś mówić do szerokiej opinji narodu.

Los zagnał do obozu jeńców parę tysięcy naszej najdzielniejszej młodzieży, a położenie jeńca wojennego jest okropne.

Obowiązkiem naszym jest uchronić ich od głodu, zaopatrzyć od zima, dać pomoc najpierwszą, podtrzymać w nich życie, uratować dla społeczeństwa ich młode zdrowie.

To nasze najpierwsze i najpilniejsze zadanie. To minimum tego, co im się od nas należy. Należy się więcej.

Należy im się serdeczna opieka i mądra obrona. Dbałość o ich stan moralny i pomoc ich rodzinom, pozbawionym zasiłku wojskowego i skazanym na nędzę.

Lecz naród nie spełnia wobec bohaterkiej młodzieży swojej nawet części obowiązku—nie spełnił dotychczas.

Dotyczy to przede wszystkim Warszawy. W Krakowie, we Lwowie, w Lublinie, w Kaliszu oddawna działają komitety pomocy, ale pomoc ta ginie w masie, bo potrzebna jest dla tysięcy!

Niechże się odezwie i sumienie stolicy kraju, Warszawy! Niechże się poruszy jej serce!

Dotychczaszaledwie parę instytucji publicznych i szeregiem jednostek poczuwało się do niesienia pomocy naszym jeńcom. Wzywamy obecnie cały ogół polski do udziału w oliarnej pracy!

Z obozu jeńców płyną ku nam skargi, dochodzi żal i rozgoryczenie naszych najlepszych synów—zapomnianych przez własne społeczeństwo. Przypominamy o nich!

Wzywamy każdego i wszystkich do składania ofiar dla jeńców. Na chleb, na odzienie, na zaspokojenie najprostszycich ludzkich potrzeb!

Pomoc jest natarczywie pilna, a potrzebują jej tysiące!

Odzzywamy się do ogółu ze stanowczością, której domaga się powaga sprawy. Odzywamy się z wiarą, że będziemy wysłuchani.

Warszawa, w Listopadzie 1917 r.

1976 K 2251/205

[Ulotka] : Parę tysięcy żołnierzy i 150 oficerów wciąż jeszcze znajdują się jako jeńcy w Szczypiornie i w forcie Beniamina [...] : Warszawa listopad 1917

Do wszystkich Kół L. K. P. W.

OKÓLNIK.

(Nadzwyczajny).

Częściowy Zjazd L. K. P. W. w Lublinie postanowił zorganizować we wszystkich miejscowościach (zarówno okupacji austriackiej, jak i niemieckiej), objętych przez Kola L. K. P. W., tydzień zbiórki ulicznej (począwszy od dn. 29 listopada do 8 grudnia) na rzecz „Gwiazdki” dla internowanych w Szczypiornie Legionistów i członków P. O. W.

Oprócz zbiórki ulicznej winy Kola zorganizować w ciągu tego tygodnia szereg odczytów, których zasadniczym tematem byłaby niedola żołnierza naszego w chwili obecnej.

Taka jednolita akcja, przypominająca całemu społeczeństwu naszemu o gwałcie dokonanym na żołnierzu naszym, gdyby nawet miała być przez władze stracona, będzie jednocześnie manifestacją wobec okupantów i przeciwników naszych.

UWAGA: Pieniądze zebrane na „Gwiazdkę” przez poszczególne Ligi i Komitety przesyłać należy pod adresem: Zarządów okręgowych Ligi Kobiet w swoich okręgach.

Materiał do wyżej wymienionych odczytów podajemy niżej.

Wobec rozsiewanych tendencyjnie fałszywych i usypiających troskliwość społeczeństwa wiadomości, jakoby pomoc dla internowanych w Szczypiornie legionistów mogła być w dostatecznej mierze zapewniona przez Komitet Kaliski—Wydział opieki nad żołnierzem czuje się w obowiązku poinformować Kola Ligi o istotnym stanie rzeczy i tym samym wezwać do dalszej nieustannej akcji organizowania pomocy dla internowanych.

Pomijając w tej chwili stan depresji duchowej, która siłą rzeczy opłamać musiała internowanych w obozach dla jeńców żołnierzy, przede wszystkim zwracamy tutaj uwagę na straszne warunki w jakich się znajdują, zaspokojenie których jest niezbędne, aby żołnierze nasi przetrwać mogli do chwili, gdy wypuszczeni na wolność z zapałem, poświęceniem i zaparciem się siebie sprawie polskiej znova służyć będą.

Całodzienne utrzymanie w Szczypiornie składa się: rano—z czarnej kawy; w południe—zupy, pozbawionej absolutnie tłuszczów, zaprawionej odrobiną kartofli, a tak wodnistej, że nalewana jest do misek przez kran od kotła, w którym się gotuje; wieczorem—też czarna kawa z cukrem dostarczoną przez Komitet Kaliski. Dopelnieniem tego całodziennego posiłku jest chleb w następującej ilości: porcja chleba, którą normalnie otrzymywał w pułku żołnierz, dzielona jest obecnie między 12 ludzi (Komitet Kaliski dodaje po ćwierć funta chleba na osobę dziennie).

Apel Ligi Kobiet Pogotowia
Wojennego o datki dla
internowanych w Szczypiornie
Legionistów i członków Polskiej
Organizacji Wojskowej

XXXVIII

ORDRE DU JOUR
DU GÉNÉRAL JOSEPH HALLER (2)
(Extrait)

En campagne, le 15 février 1918.

... Nous attendions, dans notre vie errante, les ordres de notre Gouvernement, quand a éclaté le coup de foudre qui a décidé de

(1) Les 9 et 11 juillet 1917, sur 6.000 légionnaires ressortissant à la Pologne russe, 5.200 refusèrent de prêter le serment demandé. Ils furent désarmés et internés aux camps de **Szezyplorno** (soldats) et de Banjaminow (officiers). Le 22 juillet, Pilsudski était arrêté et interné à Magdebourg. Les 8.000 légionnaires galiciens étaient envoyés à Przemyśl : 3.000 d'entre eux refusèrent de servir dans les formations polonaises et on les incorpora dans différents régiments autrichiens ; avec les 5.000 qui restaient on reconstitua l'ancien « Corps Auxiliaire Polonais » que l'on dirigea, sous le commandement du général Zielinski, sur le front bukovinien.

(2) Ayant appris la conclusion de la paix de Brest-Litovsk, en vertu de laquelle la province polonaise de Chełm était attribuée à une fictive République du Peuple Ukrainien par les Empires Centraux, ce qui restait des Légions Polonaises a décidé de protester contre ce « nouveau partage de la Pologne ». Dans la nuit du 15 au 16 février, le général Haller a pu passer en Russie à travers le front autrichien avec 1.500 hommes, tandis que le capitaine (aujourd'hui général) Gorecki arrêtait le général Zielinski

Revue
Guerre
PARIS

Obóz dla internowanych legionistów w Szczypiornie.
Ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego

Materiały z zasobów:

- ✓ Cyfrowej Biblioteki Narodowej <https://polona.pl/>
- ✓ e-biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego <http://ebuw.uw.edu.pl>
- ✓ Federacji Bibliotek Cyfrowych <https://fbc.pionier.net.pl/>
- ✓ Śląskiej Biblioteki Cyfrowej <http://sbc.org.pl/dlibra>

- ✓ Austriackiej biblioteki Cyfrowej –
Österreichischen Nationalbibliothek
<http://anno.onb.ac.at/anno-suche#searchMode=simple&from=1>
- ✓ Francuskiej Biblioteki Cyfrowej – Galica <http://gallica.bnf.fr/accueil/?mode=desktop>

Dziękuję za uwagę